

[Statsministeren.]

førelse af den danske ægteskabslov i dens helhed på alle punkter, hvor ikke forholdene i Grønland afgørende taler for en fravigelse fra de danske regler. Det kan ikke anses for betænkeligt og stridende mod grønlandsk retsopfattelse, at dansk ret således i vidt omfang er lagt til grund for lovforslaget. Forsåvidt angår ægteskabs indgåelse, ligger den hidtil fulgte praksis som anført tæt op ad dansk ret, og forsåvidt angår ægteskabs opløsning, er stillingen jo den, at man har skullet skabe et helt nyt retsinstitut i Grønland. Hertil kommer, at ønsket om, at der med tiden kan ske en sammensmeltning af retsområderne i Danmark og Grønland; og hensynet til at undgå større ændringer i den retlige status for danske i Grønland taler for at lægge den danske ægteskabslov til grund.

En gennemgang af lovforslaget vil dog vise, at disse hensyn ikke er gennemført på bekostning af de særlige grønlandske synspunkter, der kan anlægges. Forsåvidt angår afsnittet om ægteskabsbetingelserne og ægteskabsformen, kapitlerne I—IV, er dansk ret kun fraveget på mindre væsentlige punkter, navnlig derved at man har tillagt præsterne en udvidet beføjelse med hensyn til lysning og prøvelse af ægteskabsbetingelserne, hvilket hviler på grønlandsk tradition. Ægteskabsalderen er i Grønland i dag 19 år for mænd og 17 år for kvinder. Det fremgår af det indhentede materiale om indgåede ægteskaber i perioden 1947—1951, at parterne ved indgåelse af ægteskab kun i forholdsvis få tilfælde ligger under den danske ægteskabsalder — 21 år for mænd og 18 år for kvinder. Man har derfor foreslået at følge den danske ægteskabsalder og samtidig give adgang til dispensation, der i vidt omfang kan meddeles af præsterne.

Kapitel V om ægteskabs omstødelse og kapital VI om separation og skilsmisse følger også i hovedlinierne de danske regler.

Forslagets bestemmelser om opløsning af ægteskab har givet anledning til nogen betænkelighed, idet man — navnlig fra landsrådets side — har været inde på, at en for let adgang til skilsmisse kunne føre til for mange tilfælde af uovervejede ophævelser af ægteskaber. Man har herved navnlig haft for øje, at de økonomiske tilstande i Grønland endnu i et vist omfang er på na-

turaløkonomiens stadium, og at en tilfredsstillende ordning med hensyn til bodeling og underholdspligt derved i høj grad vanskeliggøres, ligesom tilværelsesformen i den grad hviler på forudsætninger om familieliv, at en udvikling i retning af mange skilsmisser må befrygtes at virke temmelig omvæltende på samfundstilstandene. Det har derfor været overvejet, om man burde følge de danske regler fuldtud, eller om man burde søge en mellemløsning, der i nogen grad besværliggør adgangen til skilsmisse.

Under drøftelserne i landsrådet i 1952 blev det foreslået, at bestemmelsen om adgang til skilsmisse som følge af utroskab ændredes således, at det var en betingelse, at der forelå gentagne tilfælde af eller særlig krænkende form for ægteskabsbrud. Da reglen om skilsmisse som følge af ægteskabsbrud er den mest anvendelige, hvor parterne er interesseret i en hurtig opløsning af ægteskabet, mente man ved dette ændringsforslag at kunne hindre misbrug og derved en række uovervejede, ulykkelige ægteskabsopløsninger. Landsrådets stilling til dette problem måtte tillægges betydelig vægt, men mod den af landsrådet foreslåede formulering kunne navnlig anføres, at ægteskabsbrud herved i et vist omfang blev legaliseret, og at bestemmelsen stillede den krænkede ægtefælle i en bevismæssigt overordentlig vanskelig situation. Man foreslagde derfor i indeværende år den i forslaget § 59 a optagne bestemmelse for landsrådet, der tiltrådte den. Efter denne formulering, der indfører en vis udsættelse af skilsmisedommens virkninger i de tilfælde, hvor skilsmissegrunden er utroskab, skulle de hensyn, der lå bag ved landsrådets velbegrundede betænkeligheder, fuldtud være tilgodeset.

Af forslagets øvrige bestemmelser skal jeg fremhæve, at reglerne i §§ 66 og følgende om deling af boet og fastsættelse af underholdsbidrag afviger en del fra de tilsvarende danske bestemmelser, idet man har taget hensyn til den herskende grønlandske opfattelse, således som den hidtil har givet sig udtryk, navnlig ved dødsboskifterne.

Forslaget indfører den ordning, at separation og skilsmisse som hovedregel sker ved dom. Det fastsættes udfra den betragtning, at den retlige afgørelsesmåde i modsætning til i Danmark normalt vil være den